

བོད་སྐད་ལྟ་བུ་གྲུབ་པའི་
ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་

藏汉对照
拉萨口语词典

བོ་ལྷོ་ལག་ལྷོ་དུ་གྱེ།
སྤེལ་ལེ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ།།

藏 汉 对 照
拉 萨 口 语 词 典

མི་འགྲུ་དཔེ་རྒྱན་ཁང་།

པོ་ད་ཀྱི་གན་སྐྱུར་གྱི་ལྷ་མོ་ཁོ་ལ་སྐད་ཚིག་མཛོད།

*

ལུས་ཏའོ་ཚོན་གྱིས་གཙོ་སྒྲིག་བྱས་པ།

ལྷོ་ཅ་ལྱང་གིས་བསྐྱབས་པ། ལྷོ་ཅ་ལྱང་དབང་པོས་ལྷོ་ཅ་ལྱང་གིས་བྱས་པ།

དཔེ་སྒྲིག་འགན་ཁུར་པ། ལས་དང་ལེན།

མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གིས་བསྐྱབས་པ།

1983 ལོའི་ཟླ་10པར་པར་གཞི་1 པོ་བསྐྱབས་པ།

1983 ལོའི་ཟླ་10པར་པོ་ཚོན་ལ་པར་བཅངས་1 པོ་བསྐྱབས་པ།

དྲིམ་རྩིས་སྐྱུར་3 ཟུར་9

藏汉拉萨口语词典

(藏文)

主 编 于 道 泉

编 者 傅 家 璋

校 订 者 土丹旺布

责任编辑 刘 大 林

民族出版社出版 新华书店发行

民族印刷厂印刷

开本：787×1092毫米 1/32 印张：34 1/2

1983年10月第1版

1983年10月北京第1次印刷

印数：0001—15,000册 定价：3.90元

书号：M17049(3)37

出版说明

为了交流藏族三大方言区的语言，增进各地区相互了解，我们出版了这部《藏汉拉萨口语词典》。

本书是中央民族学院教授于道泉主编的。从1954年起到1960年曾作过三次大的修订，油印过三次，深受该院师生的欢迎。这次出版时，又进行了较大的修改与增补，收词二万九千余条。

本词典以藏文正字为主要词目，附有藏语口语拼音，便于初识字的藏族读者从口语查找藏语正字，避免写错别字；同时也为一些没有正字的常用口语，草拟了一种写法，供读者参考使用。

本词典词目后标有拉萨话拉丁注音，可供语言研究工作者参考。

民族出版社

一九八〇年十二月北京

PDG

ལྷོག་སྒྲུབ་སྐྱོད་།

དང་པོ། ཚེག་མཚན་འདྲིའི་ལྷོག་སྒྲུབ་ལའི་སྐྱོད་སྐྱེས་པོ་དེ་ཡིག་གི་
ལ་མད་སྐྱེས་ཅུའི་ལོ་རིམ་ལྟར་བཞུགས་ཡོད།

གཉིས་པ། པོ་དེ་ཡིག་སྐྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཁོད་པའི་ལ་ཉིང་ཡི་གེ་
ནི་ལྷོ་སའི་ཁ་སྐད་ཀྱི་སྐྱོ་གདངས་མཚན་བྱེད་ཅམ་ཡིན། སྐྱོད་གཅིག་ལ་
སྐྱོག་སྒྲུབ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ན་རྒྱུན་ལྡན་ཁ་སྐད་ཀྱི་སྐྱོག་སྒྲུབ་གཅིག་གཙོ་
པོ་བྱས་ནས་ལ་ཉིང་ཡི་གེར་སྐྱོ་གདངས་པའ་ཕོག་སྐྱོག་སྒྲུབ་གཞན་

དག་གྲག་རྟགས་ནང་དུ་འཁོད་ཡོད། དཔེར་ན། “སྐྱེས baeh (zhaeh)

装饰, 穿, 戴”ཞེས་པ་ལས། baeh ནི་ཁ་སྐད་ཀྱི་སྐྱོ་ཡིན་པས་སྐྱོན་དུ་

བཞག་ zhaeh ནི་ཡི་གེའི་སྐྱོ་གདངས་མཚན་བྱེད་ཡིན་པས་གྲག་རྟགས་

ནང་དུ་བཅུག་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

གསུམ་པ། སྐྱོ་གདངས་མཚན་བྱེད་ཀྱི་ལ་ཉིང་སྐྱོར་རྟགས་མ་ཤེས་

པའི་སྐྱོག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལྟ་བུ་བའི་ཚེད་དུ། ལྷོ་སའི་ཁ་སྐད་ཀྱི་

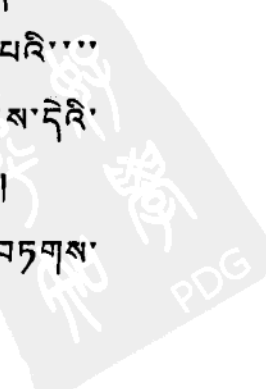
སྐྱོ་གདངས་དང་ཡི་གེའི་དག་ཅ་བར་ལ་བྱེད་པར་ཚེན་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་

“ཁ་སྐད་དེ་ཡི་གེ་དག་པོར་ལྟ་དགོས་པའི་མིང་ཅན”ལྟར་དུ་བཤོད་པའི་...

ཕོག་ “ཡི་གེ་དག་པོར་མིང་ཅན”ཞེས་སུ་འདྲ་བུ་གྲག་རྟགས་བརྒྱབ་ནས་དེའི་

ནང་དུ་པོ་དེ་ཡིག་རང་གིས་ལྷོ་སའི་ཁ་སྐད་ཀྱི་སྐྱོ་རྗེས་བཞུགས་ཡོད།

དཔེར་ན། “སྐྱོ་པོ”ཞེས་པར་ཁ་སྐད་དུ་“སྐྱོ་པོ”ཟེར་བས། ར་བཏགས་

ཚད་པའི་“ཕ”ཡིག་དེ་གྲག་རྟགས་()འདིའི་ནང་དུ་བཅུག་ནས། མིང་
ཚན་“ཕ(ཕ)པོ་paɣboɣ 細”ཞེས་བྲིས་པ་དང་། དེ་བཞིན་“ཁ་སྐད་དེ་ཡི་
གེ་དག་པོའི་མིང་ཚན”ཟུར་དུ་བཤོད་ནས། ཕ་པོ་paɣboɣ 见 ཕ་པོ་(ལོག་
ལྟ་ 628 པ)ཞེས་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་རེད།

བཞི་པ། བྱ་ཚིག་གི་དུས་གསུམ་དང་སྐུལ་ཚིག་འཚལ་བའི་བའི་
ཕྱིར་དག་ཆ་རི་བཞིན་འབྲི་གང་ཐུབ་བྱས་ཡོད། དེ་དག་གི་གོ་རིམ་ནི་ད་ལྟ་
བ[མ་འོངས་པ། འདས་པ། སྐུལ་ཚིག་]བཅས་ཡིན་ཞིང་། བྱ་བྱེད་
འདས་སྐུལ་བཞི་པོའི་ཡིག་གཟུགས་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་
བྱ་ཚིག་དང་དུས་གསུམ་གྱི་ཡིག་གཟུགས་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་གཞན་དབང་
ཅན་གྱི་བྱ་ཚིག་ནམས་ཡིག་གཟུགས་གཅིག་གིས་འབྲི་གང་བྱས་ནས་འབྲི་
སྐྱར་བྱས་མེད།

ལྔ་པ། སྤྱད་མིང་གི་རྟགས་:

- <汉> ལྷི་མུ་སྐད་ནས་གཡར་བའི་ཚིག་
- <蒙> ལྷི་སོག་སྐད་ནས་གཡར་བའི་ཚིག་
- <满> ལྷི་མན་ཏུ་སྐད་ནས་གཡར་བའི་ཚིག་
- <外> ལྷི་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ནས་གཡར་བའི་ཚིག་(ད་ལྟ་སྐད་རིགས་གང་

ལས་གཡར་བ་གསལ་པོ་ཅད་མ་ཚད་པ)

- <梵> སང་སྐྱི་ཏའི་སྐད་ནས་གཡར་བའི་ཚིག་
- <印> ཏིན་རྟའི་སྐད་ནས་གཡར་བའི་ཚིག་
- <英> དབྱིན་རིའི་སྐད་ནས་གཡར་བའི་ཚིག་
- <敬> ཞེ་ས།
- <謙> རང་དམན་གཞན་གྲས་གྱི་ཚིག་
- <宗> ཚལ་ཚིག་

<药> ལྷན་མིང་།

<译> གཏམ་དཔེ།

<名> མིང་ཚིག།

<动> བྱ་ཚིག།

<自主> རང་དབང་ཅན་གྱི་བྱ་ཚིག།

<不自主> གཞན་དབང་ཅན་གྱི་བྱ་ཚིག།

<现> ཉམ་དུ་ལྟོ་བ།

<未> ཉམ་མ་འོངས་པ།

<过> ཉམ་འདས་པ།

<命> ལྷལ་ཚིག།

<形> ལྷན་ཚིག་ལྟེ་བྱད་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཚིག།

<副> བརྗེས་ཚིག།

<量> འཇལ་བྱད་གྱི་ཚིག།

<数> བྱངས་གཞི་མིང་།

དུག་པ། མཚོན་རྟགས་གཞན་དག

① བཤེན་མིང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཚིག་ཕྱོགས་གསལ་བྱེད་གྱི་རྟགས་ཡིན།

དཔེར་ན། ལྷ་ཡིནཏེ པ་འདེདཏེ།

② [] : རྟགས་འདི་ནི་ཕོད་ཡིག་དུ་ཉམ་གསུམ་དང་ལྷལ་ཚིག་མཚོན་བྱེད་

དང་། ལྷ་ཡིག་དུ་ལྷལ་ནས་ལྷོག་དགོས་པའི་དོན་མཚོན་བྱེད། ལྷུང་ཤོད་འཇལ་ལྷལ་

དུ་ལྷལ་གྱི་ལྷ་རྟགས་མཚོན་བྱེད་པའི་ཡིན།

③ () : རྟགས་འདི་ནི་ཕོད་ཡིག་དུ་ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་མཚོན་བྱེད་དང་། ལ་

ཉིང་གྱི་རྟགས་ལྷོག་ལྷུངས་གཞན་མཚོན་བྱེད། ལྷ་ཡིག་དུ་མཚན་འགྲེལ་དང་གསལ་

བཤད་མཚོན་བྱེད་པའི་ཡིན།

凡 例

- 一、本词典所收条目按藏文字母顺序编排。
- 二、藏文词条后是拉萨话拉丁注音（简称拉丁注音）。有异读的词，拉丁注音以一常用音为主，余加括号注出。如：“ལྷོ་ལྷོ་མཚོ་”常用音为 *baeh*，也读 *zhaeh*，则将 *zhaeh* 注在（ ）中，为：*ལྷོ་ལྷོ་མཚོ་* *baeh* (*zhaeh*) 装饰，穿，戴。
- 三、为便于尚未掌握拉丁注音的读者使用，将拉萨口语读音与正字差别较大者，另立“口语见正字”条，“正字条”则在藏文正字后面加括号，以藏文标出拉萨口语读音（简称藏语注音）。如：“པཎ་པོ་མཚོ་”拉萨口语读“པ་པོ་”将པ་注在（ ）中，为：*པཎ་པོ་མཚོ་* *pa* *pa* *bo* *fo* *ho* 细。另立“口语见正字”条为：*པ་པོ་* *pa* *pa* *bo* *fo* 见 *པཎ་པོ་* (628页)。
- 四、动词的“三时一式”，为使用方便，尽量将全部正字写出，顺序为：现在时〔未来时 过去时 命令式〕，四式相同的自主动词或三式相同的不自主动词均不重复列出。
- 五、略语符号：

〈汉〉汉语借词。

〈蒙〉蒙语借词。

〈满〉满语借词。

〈外〉外族语借词

（未考出借自何
种语言者）。

〈梵〉梵文借词。

〈印〉印度语借词。

〈英〉英语借词。

〈敬〉尊敬话。

〈谦〉谦虚话。

〈宗〉宗教用语。

〈药〉药名。

〈谚〉民间谚语。

〈名〉名词。

〈动〉动词。

〈自主〉自主动词。

〈不自主〉不自主动词。

〈现〉动词现在时。

〈未〉动词未来时。

ལྷ་གདངས་སྐོར་གྱི་རིུ་མིག

语音系统表

一、藏文三十字母发音对照表

顺 序	藏文字母	藏语注 音符号	汉语拼 音方案	国际音标	声 调	声调符号
1	ཀ	ga	ga	ka	高平调〔ˊ〕	f
2	ཁ	ka	ka	k'a	高平调〔ˊ〕	f
3	ག	ka	ka	k'a	低升调〔ˊ〕	v
4	ང	nga	(ng)	ŋa	低升调〔ˊ〕	v
5	ཅ	ja	ja	tʃa	高平调〔ˊ〕	f
6	ཆ	qa	qa	tɕ'a	高平调〔ˊ〕	f
7	ཇ	qa	qa	tɕ'a	低升调〔ˊ〕	v
8	ཉ	nya		ɲa	低升调〔ˊ〕	v
9	ད	da	da	ta	高平调〔ˊ〕	f
10	མ	ta	ta	t'a	高平调〔ˊ〕	f
11	ཙ	ta	ta	t'a	低升调〔ˊ〕	v
12	ན	na	na	na	低升调〔ˊ〕	v

顺 序	藏文字母	藏语注 音符号	汉语拼 音方案	国际音标	声 调	声调符号
13	པ	ba	ba	pa	高平调〔1〕	f
14	པ	pa	pa	p'a	高平调〔1〕	f
15	པ	pa	pa	p'a	低升调〔1〕	v
16	མ	ma	ma	ma	低升调〔1〕	v
17	ཅ	za	za	tʂa	高平调〔1〕	f
18	ཅ	ca	ca	tʂ'a	高平调〔1〕	f
19	ཅ	ca	ca	tʂ'a	低升调〔1〕	v
20	འ	wa	wa	wa	低升调〔1〕	v
21	ཅ	xa	xa	ɕa	低升调〔1〕	v
22	ས	sa	sa	sa	低升调〔1〕	v
23	འ	a	a	a	低升调〔1〕	v
24	ཡ	ya	ya	ja	低升调〔1〕	v
25	ར	ra	ra	ɽa	低升调〔1〕	v
26	ལ	la	la	la	低升调〔1〕	v
27	ཅ	xa	xa	ɕa	高平调〔1〕	f
28	ས	sa	sa	sa	高平调〔1〕	f
29	ཏ	ha	ha	ha	高平调〔1〕	f
30	ཨ	a	a	a/?a	高平调〔1〕	f

二、藏文四元音符号发音对照表

藏文元音符号	藏语注音符号	汉语拼音方案	国际音标	符号名称
།	i	i	i	ཀི་གུ <i>kiɣguf</i>
༎	u	u	u	ཅུ་ཅུ <i>xacɔɣjuɣ</i>
༏	e	è	e	འགྲེང་བུ <i>zhengɔɣbuɣ</i>
༐	o	o	o	ན་འོ <i>naɔɣof</i>

三、藏语声调表

藏语声调符号	声调名称		调值	近似汉语的
f	高	高平调	55̄	阴平 —
h	调	高降调	51∨	去声 \
v	低	低升调	13∧	上声 ∨
w	调	低升降调	132∧	
不标	轻声			轻声

〔注〕1、后加字主要影响韵母,但有些后加字对声调也有影响,后加字

一།, 一༎, 一༏, 一༐ 及再后加字 ས།, 使高平调*f*变高降调*h*, 使低升调*v*变低升降调*w*。

如: 一། ལྷ། *dah* 老虎。ལུ། *luw* 绵羊。

一༎ ལྷ། *doeh* 上部。ལོ། *yoew* 有。

一ㄇ 𑖓𑖐 gubh 屁股, 臀。 𑖓𑖐 subw 擦掉[了]。

一𑖆 𑖇𑖆 coeh 染料。 𑖆𑖆 naew 青稞。

一𑖇𑖆 𑖇𑖆𑖆 jah 铁。 𑖇𑖆𑖆 xuw <敬>坐。

一𑖇𑖆 𑖇𑖆𑖆 xangh <敬>鼻。 𑖇𑖆𑖆 kangw 雪。

一𑖇𑖆 𑖇𑖆𑖆 tacbh 办法。 𑖇𑖆𑖆 dacbw 碰。

一𑖇𑖆 𑖇𑖆𑖆 namh <敬>拿。 𑖇𑖆𑖆 nyamw 派头, 架子。

2、双音节词第一音节: 高降调 h 变高平调 f , 低升降调 w 变低升调 v 。

如: 𑖇𑖆𑖆𑖆 doefmaeh 上部和下部。

𑖇𑖆𑖆𑖆 dagfcangf 虎穴。

𑖇𑖆𑖆𑖆 lugvxacf 羊肉。

𑖇𑖆𑖆𑖆 zhaevzamf 米粉, 大米面儿。

3、双音节词第二音节: 低升调 v 变高平调 f , 低升降调 w 变高降调 h 。

如: 𑖇𑖆𑖆𑖆 dovsamf 石桥。

𑖇𑖆𑖆𑖆 macvbuf 母子。

𑖇𑖆𑖆𑖆 davoeh 月光。

𑖇𑖆𑖆𑖆 befraeh 包书布。

4、由于连读变调, 某些调值略有变化, 凡不影响调类者, 未一一标出。

如: 𑖇𑖆𑖆𑖆 lobfkangf [lop]k'an] 教室。

𑖇𑖆𑖆𑖆 savkangf [sa]k'an] 食堂。

四、藏语声母表〔一〕

部位	上		上唇	齿背	齿龈	后齿龈	硬	腭	软腭		
	下		下唇	舌		尖	舌		面	舌根	喉
	简称		双唇	舌尖前	舌尖中	舌尖后	舌面前	舌面中	舌根		
塞	清	不送气	b [p] 巴		d [t] 搭			gy [c]	g [k] 尬		
		送气	p [p'] 帕		t [t'] 他			ky [c']	k [k'] 咖		
塞擦	清	不送气		z [ts] 匝		zh [tʂ] 渣	j [tɕ] 家				
		送气		c [ts'] 擦		ch [tʂ'] 插	q [tɕ'] 恰				
鼻		浊	m [m] 马		n [n] 那		ny [ɲ]		ng [ŋ]		
边		浊			l [l] 拉						
擦		清	(f) [f] 发	s [s] 撒	lh [ɬ]	sh [ʂ] 沙	x [ɕ] 虾	hy [ç]		h [h] 哈	
		浊				r [ʐ] 日					
半元音		浊	w [w] 蛙					y [j] 呀			

(说明：上表中汉字按北京读音)

五、藏语声母表〔二〕

声母	藏语注音符	国际音标	藏文	
1	g	gaf	kaḷ	ཀ་ཀུ་དཀར་བཀའ་ཀ་ལྷ་ལྷ་བཀ་བསྐྱ(ཀུ)
		gav	kaɿ	དགའ་བགའ་མགའ་འགའ་ཀ་ལྷ་ལྷ་ བཀ་བསྐྱ
2	k	kaf	k'aḷ	ཁ་ཁ་མཁའ་འཁའ(ཁ)
		kav	k'aɿ	ཁ
3	ŋ	ngaf	ŋaḷ	ངངའ་མངའ་རྩ་ལྷ་བར་བསྐྱ
		ngav	ŋaɿ	ང'(ང)
4	j	jaf	tɕaḷ	ཅ་གཅའ་བཅའ་ལྷ་བུ་དབུ་ལྷ
		jav	tɕaɿ	འཇའ་རྩ་ལྷ་བར་འབུ་ལྷ
5	q	qaf	tɕ'aḷ	ཆ་མཆའ་འཆའ་བུ་འབུ
		qav	tɕ'aɿ	ཆ་བུ
6	ny	nyaf	ɲaḷ	གཉའ་མཉའ་རྩ་ལྷ་བརྩ་བརྩ་དབུ་ལྷ་ལྷ
		nyav	ɲaɿ	ཉ་ཉ་ལྷ
7	d	daf	taḷ	ཏ་གཏའ་བཏའ་ཏ་ལྷ་ལྷ་བཏ་བལྷ་ བལྷ(ཏ)
		dav	taɿ	གདའ་བདའ་མདའ་འདའ་རྩ་ལྷ་ལྷ་ བར་བལྷ་བལྷ་ལྷ་བསྐྱ